

Skal din hund have hvalpe?

MINIGUIDE til at komme godt i gang

I denne guide kan du få indblik i alt fra overvejelser omkring parring til økonomi og socialisering.

Det er en stor og berigende oplevelse at opdrætte et kuld hvalpe – og det også er et stort ansvar, både over for din tæve, hvalpene i kullet og dine kommende hvalpekøbere.

Det kræver derfor, at du gør dig nogle overvejelser og tænker over, om du har tid og overskud til det store arbejde, som et kuld hvalpe kræver. Der er flere områder inden for opdræt, der skal gennemtænkes både før, under og efter hvalpene er kommet til verden. For lige så stor en oplevelse det er, lige så stort et arbejde er det.

I denne folder kan du læse om de vigtigste aspekter, du skal overveje, inden du laver et kuld hvalpe, såsom sundhedsundersøgelser, omkostninger og socialiseringsprocessen. Der findes selvfølgelig meget mere viden om opdræt, og det kan du læse om under "Opdræt fra A-Z" på dkk.dk.

> SUNDHED

Overvejelser inden parring

Ingen hund er perfekt, og du må veje fordele og ulemper op imod hinanden, før du udvælger en hund til avl. Husk at det, de fleste hvalpekøbere ønsker sig, er en fysisk og mentalt sund familiehund, der kan leve længe. Mange mentale egenskaber, som f.eks. nervøsitet, har en høj arvelighed, så det er vigtigt at være ærlig og realistisk, når du vurderer temperamentet hos en potentiel avlshund; både hos hanhunden og hos tæven.

En tæve, der både er fysisk og mentalt moden, har det bedste udgangspunkt for at komme godt igennem drægtighed, fødsel og pasning af hvalpekullet. Generelt bliver hunde af små racer tidligere modne end hunde af store racer. Selv om en stor hund får sin før-

ste løbetid, når den 10 måneder gammel, vil den ofte ikke være mentalt moden før 2-års alderen. Brug evt. DKK's etiske anbefalinger som en rettesnor, når du skal vurdere det tidligste tidspunkt for første parring:

- Små racer (op til ca. 12 kg): minimum 15 måneder
- Mellemstore racer (fra ca. 12 – 30 kg): minimum 18 måneder
- Store racer (over ca. 30 kg): minimum 22 måneder

Tænk også over, at din tæve ikke skal være for gammel, når hun får sit første kuld. Igen er der stor forskel på racerne, men hvis du er i tvivl, så kontakt din dyrlæge.

Sundhedstest

Et andet aspekt, der også skal tages med i overvejelserne inden parring, er, om din race har specifikke sundhedsundersøgelser, der skal være gennemført, for at hvalpene kan stambogsføres hos DKK. Sundhedsundersøgelserne er et værktøj, der kan bruges til at styre uden om eventuelle racerelaterede sygdomme i avlen. Sundhedsundersøgelserne skal derfor være gennemført før parring.

Eksempler på sundhedsundersøgelser er røntgenfotografering for HD (hoftedysplasi) eller AD (albuedysplasi) samt undersøgelse for arvelige øjensygdomme, som f.eks.

Katarakt (grå stær). Desuden kan der også i nogle racer være anbefalinger eller krav om mentalbeskrivelse af hundene før avl.

AD- og HD-fotografering er ofte et krav hos brugs-, hyrde-, og jagthunde, såsom schæferhund, labrador retriever, border collie og gammel dansk hønsehund, hvor undersøgelse for øjensygdomme er et krav hos f.eks. mange spidshunderacer.

Du kan læse meget mere om sundhedskrav på dkk.dk under "Sundhed og Sygdom".

> ØKONOMI

Et vigtigt aspekt i forbindelse med at få et kuld hvalpe er økonomien. Der findes både udgifter og indtægter forbundet med hundepoddræt. Nogle af udgifterne er faste, såsom parringsafgiften eller sundhedstjek hos dyrlægen, men der findes også rigtig mange varierende – og til tider uforudsete – ud-

gifter. Indtægter og de varierende udgifter veksler selvfølgelig i forhold til antal hvalpe og til hvilken pris, du sælger hvalpene. Det er en berigende oplevelse at få hvalpe, men der er også udgifter forbundet med det, og du skal derfor også huske at gøre dig økonomiske overvejelser.

Omkostninger for et hvalpekuld

En tommelfingerregel lyder, at kostprisen på en hvalp i gennemsnit er kr. 3.500,-. Der er dog mange faktorer, der kan have påvirkning på prisen. F.eks. vil et kuld med få dyrlægeudgifter og avlsrestriktioner i gennemsnit have færre udgifter end et kuld med flere af disse omkostninger.

Prisen på dyrlægebesøg i forbindelse med sundhedstjek eller opfyldelse af avlsrestrik-

tioner er uafhængig af, hvor mange hvalpe du får, men de fleste andre udgifter vil være afhængige af antallet af hvalpe. Der vil være et spænd fra kr. 15.000 helt op til 30.000 i udgifter pr. kuld, som selvfølgelig opvejes ved den store oplevelse det er at have et kuld hvalpe. Desuden sælges hvalpene for meget varierende priser; lige fra kr. 7.000 til kr. 25.000, afhængig af racen og efterspørgsel.

Omkostninger <i>NB! Priserne er anslået</i>	Faste udgifter	Variable udgifter	Gns. udgift ved 6 hvalpe
1. Sundhedsundersøgelser før parring	●	●	2.000
2. Parringsafgift	●	●	8.000
3. Kørsel og evt. overnatning		●	1.000
4. Dyrlæge ifm. drægtighed/fødsel		●	2.000
5. Stambøger	●		2.000
6. Chipmærkning	●		1.500
7. Registrering i DHR	●		750
8. Ormekur	●		500
9. Dyrlægetjek af hvalpe og vaccination	●	●	3.000
10. Foder til mor og hvalpe	●	●	500
11. Tilbehør til hvalpe		●	1.000
Udgifter pr. hvalp i gennemsnit			3.500

1. Omfatter eventuelle omkostninger i forbindelse med avlsrestriktioner for racen, f.eks. krav om HD-røntgenfotografering, øjenundersøgelser eller DNA-tests.
2. Prisen kan være fast eller afhængig af antallet af hvalpe, men aftales med hanhundeejeren.
3. Afhænger af hvor hanhunden befinder sig rent geografisk og hvor mange gange/dage, der skal parres.
4. Omfatter tjek hos dyrlæge, hvis f.eks. tæven skal tjekkes for drægtighed, eller der opstår et problem i forbindelse med fødslen.
5. Stambogsregistrering skal ske hos DKK et par uger efter fødslen. Prisen er afhængig af antal hvalpe i kullet, men den ligger omkring kr. 310-350 pr. stambog.
6. Chipmærkning er et lovkrav. Det kan enten ske hos dyrlægen eller med en DKK-idmærker. DKK har en fast pris på 250,- pr. hvalp.

7. Dansk Hunderegister tager et gebyr pr. hund, der registreres i registeret. Det er et lovkrav, at alle danske hunde skal registreres i Dansk Hunderegister.
8. Der skal gives ormekur til alle hvalpe fra de er 14 dage gamle til de flytter hjemmefra. Ormekuren fås via recept hos dyrlægen.
9. Det er meget almindeligt, at opdrættere sørger for, at hvalpene bliver tjekket hos dyrlægen, inden de sendes ud i nye familier. Det giver en sikkerhed hos både sælger og køber.
10. Både tæve og hvalpe skal have et passende foder i drægtighedsperioden og under opvæksten.
11. Der er brug for f.eks. udstyr til hvalpegård, legetøj, miljøtræning og udfordringer til de små hvalpe.

> SOCIALISERING OG PRÆGNING

Du skal også overveje, om du har tid, plads og overskud til at have en kuld hvalp i 8-10 uger eller mere, hvis et par hvalpe ikke bliver solgt, når de er 8 uger.

Du skal passe ekstra på din drægtige tæve i dagene op til og under fødslen. Mange opdrættere holder fri og sover hos tæven i dagene efter fødslen. Hvis alt går vel, så passer tæven selv hvalpene de første 2-3 uger, men der er stadig nok at se til, fordi man skal passe på både tæve og hvalpe og se til, at hun og hvalpene trives.

Når hvalpene begynder at få øjne, kan høre, spise selv og kan bevæge sig lidt rundt, så er der mere at se til, og opdrætteren begynder at få travlt. Tillid til mennesker er nemlig ikke medfødt men skal læres gennem daglig tæt kontakt med børn og voksne.

Socialiseringsperioden fra 3-16 uger er den vigtigste periode i hundens liv. Det er nemlig her, hvalpen skal have gode oplevelser med både børn og voksne, andre hunde og forskelligt ting i miljøet både hjemme og ude omkring. De gode oplevelser som hvalpene dagligt får med forskellige mennesker og forskellige spændende ting i miljøet – f.eks. støvsugeren, børn på cykler, naboen kat og køreturen i bilen, stimulerer hvalpenes udvikling og ruster dem til livet som hund i en ny familie.

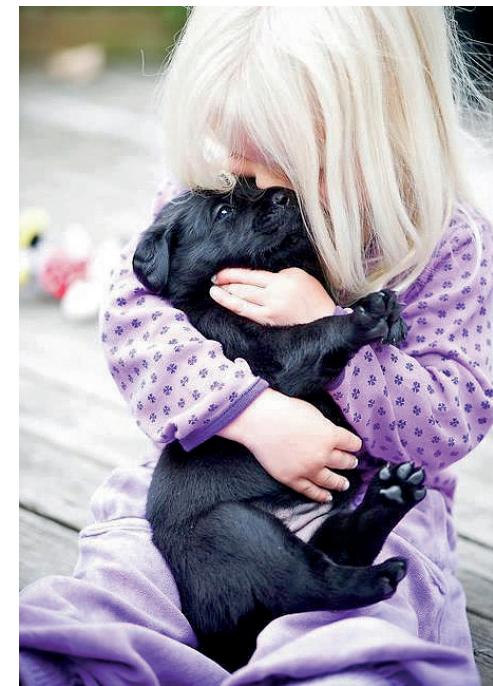
I takt med at hvalpene vokser, vokser deres nysgerrighed og aktionsradius også. Der skal flere oplevelser til, mere plads at røre sig på, ligesom de skal startet på renlighedstræningen – de skal tages med ud i haven eller væk fra legeområdet, når de skal besøge. Det kræver overskud og energi at give hvalpene udfordringer og oplevelser.

I denne periode skal du også påregne at have besøg af interesserede hvalpekøbere. De deltagere derved i socialiseringen af hvalpene, alt imens du lærer dem at kende og forventningsafstemmer i forhold til, om en af dine hunde passer til dem og omvendt.

Hvalpene må tidligst flytte hjemmefra, når de er 8 uger gamle. Den vigtige socialisering skal fortsætte hos den nye familie. Hvis ikke alle hvalpene er solgt, skal du sørge for – dagligt – at gå ture med hvalpene enkeltvis og give dem nye oplevelser og kontakt til fremmede mennesker – ligesom den nye familie ville gøre. Hvis hvalpene ikke får disse oplevelser, udvikler de sig ikke optimalt og kan blive ængstelige og i værste fald aggressive.

Du skal derfor tage dem med på daglige ture og prøve at se verden med hvalpenes øjne og tænke over, hvad hvalpen skal lære at være tryk ved og blive fortrolig med. Og dine anstrengelser vil give pote – både fordi hvalpen udvikler sig, som den skal, og fordi den hurtigt vil blive tryk og falde godt til i en ny familie, når det rette er fundet.

Gør du dette, kan du være stolt og tryk ved, at du har givet dine hvalpe den allerbedste start på livet.

Hvalpene må tidligst flytte hjemmefra, når de er 8 uger gamle.

Hvad ville jeg gerne have vidst?

En førstegangso opdrætter fortæller her, hvad hun mener er vigtigt at vide, første gang du opdrætter et kuld hvalpe.

Før fødsel

- Alliér dig med en opdrætter eller en mentor, der har prøvet at opdrætte hvalpe før. Det er altid godt at have én tæt på, der kan give gode råd og hjælpe med parring, fødsel og de andre situationer, der kan opstå undervejs.
- Der kan i nogle tilfælde være parringsproblemer. Måske er hanhunden først interesseret i parring, når tæven er 100% klar. Måske skal de have lidt ekstra hjælp – dette gælder især, hvis det er første parring for hanhunden og/eller tæven. Måske er tæven sen om at blive helt klar; her anbefales en såkaldt progesteronmåling hos dyrlægen (en prøve der viser, hvornår tæven er helt klar til parring).
- Under drægtigheden skal der passes ekstra godt på tæven, især de sidste par uger af drægtigheden. Hun skal desuden have ekstra mad og kosttilskud under drægtigheden.

Omkring fødsel

- Husk at lave en aftale med din dyrlæge om, at du kan ringe eller komme når som helst i forbindelse med, at tæven går i fødsel.
- Du får ikke en ordentlig nattesøvn i 8+ uger. Især ugen omkring termin og efter fødslen kan give urolige nætter for tæven.
- Når tæven går i fødsel, sker der en såkaldt 'opblokning'. Det er ikke altid tydeligt, hvornår opblokningen foregår. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på tævens opførsel og huske at afspærre i haven eller lufte med snor på, så tæven ikke kravler ind under skure, bag buske eller lignende.

Efter fødsel

- Det er primært tæven, der passer hvalpene de første par uger. Som tæveejer skal du blot støtte og hjælpe tæven i denne periode.
- Hvalpene kan begynde at komme uden for, når de er omkring 5 uger gamle. Det er dog meget afhængig af årstiden og vejret og husk at tilvænningen til udendørsområder, skal ske gradvist.
- Al tævens energi bruges på hvalpene, og hun bliver derfor påvirket på forskellige måder. F.eks. bliver hun tynd, selvom hun får rigelig mad; hun vil være mere træt end normalvis; og hun vil få dårlig pels – nogle tæver taber også noget af deres pels.
- Det kan være svært at vide, hvordan man udvælger hvalpekøbere. Men det vigtigste, ved at udvælge hvalpekøbere, er en god mavefornemmelse. Du skal forbeholde dig retten til at stille alle de spørgsmål, du føler er nødvendige.

DKK TILBYDER UDDANNELSER

DKK tilbyder en opdrætteruddannelse, som er en uddannelse over en weekend. Uddannelsen er et krav for at søge om kennelmærke (et navn eller "varemærke", som hvalpe fra en bestemt opdrætter får), men den er også en god måde at tilegne sig en masse viden om arv, genetik og adfærd.

Vil du vide mere eller har du spørgsmål,
kan du læse meget mere på

dkk.dk

KONTAKT

post@dkk.dk eller +45 5618 8100.

Information: +45 5618 8155 (tjek dkk.dk for telefontider)

